Ч 15. Львів, неділя дня 21. (8.) січня 1912. Річник XVI.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублїв; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублїв; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх. Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну застерогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціни 20 с. від стрічки, a в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Боротьба проти ґр. Еренталя.

(△) Від кількох тижнів розпочала ся против міністра загран. справ ґр. Еренталя завзята боротьба, котра відбила ся голосним гомоном не тільки в австо-угорскім, але й в заграничнім дневникарстві. Першим приводом до сеї боротьби була відпустка шефа ґенерального штабу Конрада Гецендорфа, котрого воєнні зарядженя викликували роздратованє італійских політичних кругів против Австро-Угорщини і котрого загально вважали представником воєнного напряму в монархії. Відставку Конрада Гецендорфа приписувано в консервативних політичних кругах австрийских міністрови заграничних справ і з того часу сї круги звернули вістрє проти ґр. Еренталя. Відбило ся се свого часу передовсім у дневникарстві, а відтак відгомін сего відозвав ся в короткій делеґацийній сесиї в груднї.

Угорска делеґация супроти того ухвалила окрему заяву повного довіря ґр. Еренталеви яко керманичови австро угор. заграничної політики, а також австрийска делеґация приняла до відома поясненя дані міністром, лише бар. др. Віктор Фукс, бувший предсідник австр. посольскої палати зазначив, що виводи ґр. Еренталя єго не вдоволяють.

Після того на короткий час справа знов була притихла, поки бар. Фукс перед кільканайцяти днями не порушив її на ново. На зборах католицкого товариства, зложеного головно з селян, виступив бар. Фукс з різкою критикою нашої заграничної політики, а именно вказав на хиткість і непевність Італії в тридержавнім союзї, на нагромадженє великої сили воєнної в північній Італії і на сїй основі дійшов до таких висновків, що Італїя після скінченя триполїтаньского походу розпічне війну з Австро Угорщиною, а колиб італійский король не пішов за голосом народу, котрий сего в суперечности до політичних кругів домагає ся, був би приневолений піти у відставку.

Сей яскравий вислів бар. Фукса непеперечно спричинив візиту архікн. Леопольда Сальватора у італійского амбасадора ґр. Аварни, як запевняють, з порученя цісаря. Сїй визитї приписують в кругах політичних незвичайно велике значінє, бо она мала именно цїлию зазначити непохитність австро-італійского союза і розвіяти всякі сумніви що до становища Австро Угорщини супроти Італії.

За бар. Фуксом відозвали ся також на кількох вічах деякі христ. сусп. посли німецкі а до сего хору прилучила ся також „Reichspost“.

Голоси німецкого христ.-сусп. табору піднесені проти заграничної політики міністра ґр. Еренталя викликали різку відправу в „N. fr. Presse“, а італійске дневникарство заперечило рішучо вістям про незвичайне нагромадженє війск в північній Італії і про мнимий неприхильний настрій єї супроти Австро-Угорщини і запевнило про вірність Італії тридержавному союзови.

Мимо всего того не втихла і доси перестрілка деяких дневників проти ґр. Еренталя, котрі запевняють, що міністер заграничних справ утратив довірє наслїдника престола і запевняють, що на тім становищі остане лише до кінця делеґацийної сесиї, а навіть називають наслїдників, то ґр. Берхтольда, котрий був до недавна амбасадором в Петербурзї, то ґр. Сечена, амбасадора в Парижі.

Міністер ґр. Еренталь є без усякого сумніву одним з найвизначнїйших дипльоматичних керманичів европейских а памятна боротьба дипльоматична поміж Австро-Угорщиною а Росиєю, Анґлїєю та Франциєю, що пособляли сербским забагам з нагоди прилуки Босни й Герцоґовини до нашої монархії, виявила великий дипльоматичний талант ґр. Еренталя, котрий не допустив до вибуху війни, хоч на політичнім овидї нагромадились були тоді вельми зловіщі хмари. При сїй нагоді заявив ся ґр. Еренталь в заграничній політицї яко прихильник европейского мира в дусї змагань Корони і показав ся знаменитим знавцем відносин в росийскім царстві, котрого політичні і дневникарскі круги задля того відносять ся до него вельми неприхильно.

З напрямом заграничної політики ґр. Еренталя згодили ся вповні підчас попередної а також короткої грудневої сесиї делеґацийної обидва укр.-рускі делеґати Василько і Цеглиньский, а дел. Василько, котрого промову нинї подаємо в повній основі після стеноґрафічних записок, висловив ясно становище Русинів в справах заграничної політики.

Західно-австрийскі делеґати, між тими і бар. Фукс, звертають свою бачність більше на полудне, не маючи належного зрозуміня, яка небезпека грозить монархії з північного сходу, на що вказували виразно обидва наші делеґати Василько і Цеглиньский при чім зазначили також що і Русини бажають мирних і приязних взаємин Австро-Угорщини з Росиєю.

Алеж притім вказували і на се, що російскі чорносотенні круги вмішують ся у внутрішні галицкі і буковиньскі відносини, пособляють русофільскій пропаґандї і се викликує сей неприхильний настрій якого Австро-угорска монархія не може терпіти.

Ґр. Еренталь на своїм становищі теперішнім умів мимо всяких трудностий і ріжних кормол в Анґлії, Росиї та Франциї, мимо ворожого настрою італійскої іреденти удержати добрі взаємини з державною Італїєю, котра сама се відчуває, як цінний для неї є тридержавний союз. А обезпека мирних взаємин з Італїєю позволяла керманичеви австро-угорскої заграничної політики мати бачне око звернене також на північний схід нашої монархії, щоби й із сего боку відвертати грозу, яка останними часами так нагально напирає особливо Галичину і Буковину. Такої бачної політики заграничної, котра би обезпечувала заразом мир монархії, потребує і наш укр.-руский нарід, як справедливо зазначив дел. Василько, щоби в тих мирних відносинах міг свобідно розвиватись і поступати в культурних своїх змаганях.

З дневникарских голосів, котрі відозвали ся останними днями про сю боротьбу проти ґр. Еренталя, замітна розмова будапештеньского дописця „N. W. Tagblatt-у“ з членом угорского міністерства, котрий висловив ся рішучо, що нема ніякого наміру до змін в кермуючих становищах спільного міністерства, отже анї що до міністерства заграничних справ, анї що до міністерства спільних фінансів (бар. Буриян), як голошено в часописях. Член угорского кабінету зазначив, що в угорских кругах не бажають собі таких змін і запевнив, що ґр. Еренталь мимо напастий на єго личність не уступить із свого становища.

Річ делеґата М. Василька в австрийскій делеґациї 29. студня 1911. р.

Висока Делеґацие! Іменем моїм та іменем другого руского делеґата маю честь висловити наше вдоволенє із вчерашних виводів Єго Екселенциї п. міністра заграничних справ. Ми вповні годимо ся на мирні заходи єго політики. Тай годї нам инакше; миж представники народа, у великій части відсталого під господарским оглядом, а наслїдком того можемо побоювати ся небезпеки для нашого розвитка при всякім воєннім заколотї.

* *
*

Покриє тлїнь гнет темний гріб —
злину вільна мов сьвітла сніп.

Заким злину за пасма хмар
України обійму шар.

До Неньки наче припаду
любови жаром обійму.

Дитинї кожній скажу в снї
недосьпівані ті пісні...

Являтись буду їм у снах
як ясний стяг, з полумя стяг.

Стяг — що веде борців до мет
і міць дає на бій, на лет.

І буду їм як клич, як стяг,
що зве на жизнь, на новий шлях.

І доти дух мій не спічне
доки неволя не мине...

Тодї злину як сьвітла сніп
за смуги хмар — до зорий стіп...

У. К.

Ант. П. Чехов.

Невдача.

Ілія Серґїїч Пеплов і єго жінка Клеопатра Петровна стояли біля дверий і жадно підслухували. За дверми, в маленькій салї, відбували ся, по видимому, осьвідчини в любови. Дійствуючими особами була їх донечка, Наташенька і учитель уїздної школи, Щупкін.

Клює рибка! -- шепотїв Пеплов, дрожачи від нетерпеливости і потираючи руки. — Глядиж, Петровна, як тільки заговорить про чувства, ти в сю мить здіймай зі стїни образ і підемо благословити... Накриємо... Благословенє образом сьвяте і незломне... Не викрутить ся тоді, хотьби навіть до суду подавав...

А за дверми відбувала ся така розмова:

— Закиньте ви вашу вдачу, говорив Щупкін, запалюючи сірник о свої краткові штани. Я цїлком не писав до вас листів!

— Ну, так! Будьто би я не знаю вашого почерку, реготала ся дівчина, манерно пищучи і рівночасно глядїла на себе в зеркало. Я зараз пізнала! І які ви дивні. Учитель калїґрафії, а почерк ваш, як у курки. Якже ви учите писати, коли самі лихо пишите?

— Гм!... Се нічого не значить! В калїґрафії головна річ не почерк, але щоби ученики не з бували ся. Кого лінійкою по голові ударищ, кого на колїнах перетріпаєш. А що почерк? Пусте діло! Некрасов був письменником, а соромно глядїти, як він писав. В виданю творів поміщений єго почерк.

— То Некрасов, а то ви... (зітхає). Я за письменника вийшла би з вдоволенєм. Він безнастанно писав би менї вірші на памятку!

— Вірші і я можу вам написати, коли бажаєте.

— Про що-ж ви можете писати?

— Про любов... про почуваня... про ваші очі.. Прочитаєте... остовпієте. Слеза покотить ся! А як напишу вам поетичні вірші, то дасьте тоді поцїлувати ручку?

— Велика річ! Та хоч зараз цїлуйте!

Щупкін прискочив і витріщивши очи, припав до товстої, пахучої яєчним милом ручки

І не зволїкаючи анї хвилини, Пеплов отворив двері.

— Дїти — пробормотїв він, підносячи руки і слезливо зиркаючи очима. Нехай вас Бог благословить, мої дїти... Жийте,... плодїть ся,... розмножуйте ся...

— І я... і я благословлю... промовила мати, плачучи зі щастя. — Будьте щасливі, дорогі О, ви відбираєте менї одинокий скарб! — звернула ся она до Щупкіна. — Любіть же мою дочку, жалуйте її...

Щупкін роззявив уста зі здивованя і переляку. Поява родичів була така нагла і сьміла, що він не міг виговорити анї одного слова.

„Попав ся! окрутили! подумав він, млїючи з приголомшеня. Ось тобі коровай тепер, брате. Не виховзнеш ся!“

І він покірно підставив свою голову, немов би хотїв сказати: „Беріть, я побіджений!“

— Бла.. благословлю... — продовжав отець і також заплакав. — Наташенько, донечко моя... ставай рядом... Петровна, давай образ!...

Та нараз отець перестав плакати і лице в него перекривило ся від гнїву.

— Стовпе! — сердито сказав він жінцї.— Дурна твоя голова! Та чи се образ?

— Ах, батеньки-голубоньки!

Що стало ся? Учитель калїґрафії підняв несьміло очи і побачив, що він спасений: мати наосліп зняла зі стїни, замість образа, портрет письменника, Лажечнїкова. Старець Пеплов і єго жена Клеопатра Петровна, з портретом в руках, стояли приголомшені, не знаючи, що їм робити і що говорити. Учитель калїґрафії покористував ся замішанєм і утїк.

Переклав ***

В. Адамский
Львів, Готель Жоржа

Дивани. — Портиєри. — Фiранки. — Стори. — Bonne femme. — Материї мебльові.

Ціни знижені

Ми не бажаємо военного лихоліття ані також політики забору, іно бажаємо мира, аби наш нарід міг скріпити ся під культурним та економічним оглядом.

Другий із бесідників про нашу союзну політику висказав ся, що було би далеко лíпше, коли би ми держали „кілька зеліз в огні“. Зі слідуючих висказів того добродія, як також з его цілої дотеперішньої минувшини в делеґациях висновує ся, що він має на гадці дружнійші, тіснійші відносини супроти Росиї, коли вже не союз із тою державою.

Я увлащений заявити іменем мого сторонництва, що і ми против добрих зносин із Росиєю нічого не мали би замітити; як раз ми дуже бажали би, аби можливість всякої оружної стрічі з Росиєю була цілковито виключена. Вже для того самого, що в Росиї живе 26 мілїонів наших братів, нам конче сего бажати, бож прецїнь нічо не було би страшнїйше як се, що рускі вояки Австриї були би приневолені станути проти одноплеменних українських жовнірів Росиї у двох ворожих собі таборах.

Але аби витворили ся такі щирі взаємини з Росиєю, то повинні би сповнити ся инші условини, які міг би я зібрати в дві точки, а іменно раз: якесь можливе єствованє для наших українських братів в Росиї, а друге: Росия повинна перестати загрожувати вам, Українцям в Австриї, небезпекою під национальним оглядом.

Спосіб, яким др. Крамарж виступив зі своїми виводами, спонукує мене обминути всякі личні докори проти него і тому я лише як найлагіднїйше звертаю ся до него із зазивом, аби він, коли его так займають відносини Українців в Австриї та Росиї, свої певно гарні взаємини з Росиянами, та довірє у міродатних кругах росийского громадяньства вихіснував в тім напрямі, аби міг уділити доброї поради там, де Полякам і Українцям заперечує ся сказатиб людского народного єствованя. Коли др. Кр-еви удасть ся зломити сю систему, то певно послїдує зворот в симпатиях австрийских Поляків та Українців до Росиї і лише ті симпатиї станути тоді основою сеї також і нами бажаної дружби з Росиєю. Однак іти за вказівками, які дав нинї др. Кр. австрийскому правительству, аби оно супокійно приглядало ся, як Росия плеканєм москвичів з людий рускої крови і кости в Галичинї та на Буковинї приготовляє собі народний а вслїд за тим і областний стан посїданя в Австриї, за тою порадою не може йти австрийске правительство нїяким чином!

Се було би те друге зелїзо, яке Австрия хватила би в руку та супокійно глядїлаб, як те зелїзо чимраз то більше розжарює ся, аж поки наконець не попече австрийскої руки, що его вхопила. (Голоси: Зовсїм сумно).

Менї здає ся, що ся рада є погубною для розвитку нашої заграничної політики і для нашої держави!..

Щож має австрийске правительство в Галичинї та на Буковинї дозволити Росиї після бажань д-ра Крамаржа? Ось то, аби Росия в тих країнах переводила по своєму вибори, виховувала по московски дїти, видавала московскі часописи, — а тепер змагає вже Росия до злуки рускої греко-католицкої Церкви в Галичинї з православною в Росиї. Як раз дуже влучно замітив др. Кр., що у Москалів — сказатиб — на першім місці їх почувань стоїть православє; тому то цїлком доцїльно поступає Росия, коли она крім инших заходів для виплеканя Москвичів в Галичинї побиває ся також за переходом гр. кат. Русинів на православє.

Я сам, як звісно, буковиньский Русин і належу до православної Церкви. Але ледви я можу повірити, аби др. Крамарж під переслїдуванєм православних в Австриї розумів також і переслїдуванє вірних нашої Церкви на Буковинї. Тому я, будучи приналежним до сеї Церкви, як і мої румуньскі товариші в державній раді, що також належать до сеї Церкви, уважаємо ся в праві зложити заяву, що наша віра та всї наші церковні уладженя на Буковинї не можуть мати красшої опіки нїж ту, якою тепер дійсно тїшать ся у Корони та правительства. Ми Русини маємо в дїлї православної Церкви на Буковинї инакші важні жалї, а не ті, з якими виступає п. делеґат Крамарж і его росийскі други.

Наслїдком сего, що ще до недавна, а навіть по части й тепер румуньский напрям грав первоядну ролю, а румуньска церковна управа — зовсїм подібно, як нинї Єго Ексц. п. предсїдник польского Кола — все уважала русофілів милїйшими Русинами і тому їх попирала, коли знов наш народний україньский напрям буває ще до нинї переслїдуваний церковними властями.. Волоскі сьвященики, які лише по части знають нашу мову, відправляють ще нинї богослуженя по наших громадах і переслїдують наш народний напрям. Тому то як раз змагаємо ми до подїлу православної диєцезиї на дві части; руску і волоску. А хто виступає тут найзавзятїйшим противником?

І хто не хоче того допустити?

Саме Росия і тамошні круги, близкі д-рови Крамаржови. Як раз в тамошних часописях та кругах, які стоять під впливом Синода, пятнують се наше змаганє.

Отже не нас мав там др. Крамарж на гадцї, а імовірно думав він про спинюванє православя в Галичинї, де оно тепер виринає в поодиноких місцевинах. В Австриї є лише одна греко-ориєнтальна Митрополія в Чернівцях на Буковинї, а тій підлягають взагалї лише два епископства з Дальматиї, та кождий сьвященик, що хоче сповняти церковний чин в Австриї, має з природи річи бути до того увлащений одним із австрийских епископів. Сї панотчики (батюшки — Ред.), що нинї відправляють богослуженя в Галичинї, перебрали ся крадькома до Росиї, там одержали сьвяченя, а може й зовсїм не висьвячені, — бо хто се може провірити — а відтак вернули сюди, аби сповняти духовні відправи. На мій погляд власть є в повнім праві, коли не хоче терпіти сеї творби прозелїтів, хоч впрочім не єсьм в тім милім положеню, абим міг хвалити зарядженя галицких властий; але треба признати, що в тій як раз справі мають галицкі власти повну слушність. (Притакуваня).

Нинї згадував вже мій товариш Цеглиньский про той розговір що був поміщений в „Народнїх Лїстах“, та я таки не покликую ся на чего з тої причини, бо тов. Кр. заявляє, що він зовсїм сего не говорив, що там оповіщено. Отверто скажу, для мене вистарчає те, що др. Кр. нинї тут сказав. Говорив він і нинї про небезпеку нашого культурного та народного розвитку для Росиї. Сей его давнїйший розговір, чи его оповіщенє заподїяло — може й без его лихого наміру — величезне горе нашим братам на Українї. Я міг би служити панам безличию доказів на те, що таке вказуванє мовби колом із плота зрозуміло росийске правительство як слїд та вихіснувало его для протиукраїньского гнету.

А нинї др. Кр. повторив се тут вдруге, хоч і в иншім видї. Ставлю себе в положенє росийского правительства і кажу: коли оно прочитає, що в австрийскій делеґациї посол Словянин, визначна словяньска личність, яка прецїнь заступає такий народ, що живе з нами в мирі, що той посол вказує на небезпеку, якою грозить україньский рух, — то чиж може росийске правительство на вид тої небезпеки оставати нїмим?

І щож те поможе, коли др. Кр. болїє нїби то над тими поліцийними розпорядками московского правительства проти наших братів-Українців.

Се нїяк не в силї ослабити его нинїшнього висказу. Кождий чоловік робить, що хоче і що уважає своїм обовязком, і тому певно не можна п. Крамаржеви відказати права по волї говорити та судити про всякі справи. З другої же сторони зрозуміє він знов наше положенє, що ми приневолені ужити всїх можливих способів, щоби его спонукати до того, аби він вкінцї зволив ласкаво лишити наше питанє в супокою. Здає ся, мовби він і не мрів про ті незміримі шкідні наслїдки, які для нас виринуть ізза него, як в Австриї так і в Росиї, хоч і має до сего др. Кр. нагоду. Нема анї одного руского сторонництва, яке стоїть на народній основі, що не старалоб ся в більше чи менше лагіднім видї вплинути на него, аби він се питанє зовсїм вилучив із своїх розважувань!

Як раз чули ми нинї як від товариша Немеца, так і від п. товариша Масарика — котрим ось тут я бажаю висловити нашу подяку, — що ческий нарід, а бодай сторонництва, які не стоять під проводом пана делеґата др. Кр., не подїляють цїлком его поглядів. Ба, що більше, він чув нинї від предсїдника польского кола, що вкінцї і польске коло зийшло вже з того становища, на якім на жаль до недавна стояли навіть високо поставлені польскі личности.

По всїм тім здає ся менї, що була би вже крайна пора, аби др. Кр. полишив те питанє нам самим, аби він нам, що сотки лїт ведемо важку национальну борбу на всї можливі боки, полишив навіть і спосіб, як ми маємо знайти ся в тій борбі та до якої цїли нам змагати! Нехай же він не трібує уживати нас до своїх політичних замислів, нас що маємо перед собою ще стільки розвитку та стільки працї, а коли хто має хоч трохи словяньского чуства, то не повинен своїми замислами спинювати нас у нашім розвитку, бож ми також словяньский нарід!... Я чув нинї від пана предсїдника польского Кола деякі симпатичні для нас Русинів вискази. Але не повинен він брати менї за зле, коли я пригадав собі цитат: „Сю вістку чую радо, але...“ дальші слова радше промовчу і сподїю ся, що поступлю слушно, коли не вискажу. Я скінчив. (Живы оплески).

(§).

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійско-турецка війна. Аґ. Стефанього з Триполісу: Тому що італійска начальна комендa постановила вибудувати дві редути в цїли поміщеня 2 компанїй війска і стереженя каміньолому біля Ґарґареш, вирушив онодї рано під комендою полковника Амарі відділ пхоти з кіннотою, який натрафив на сильний опір ворога і біля оази Ґарґареш був принятий сильним огнем із турецко-арабскої сторони. Відділ ґренадирів рушив вперед, борба тревала кілька годин. Около год. 12·30 в полудне одержали Турки поміч і напали на ґренадирів. Рівночасно розпочали маневр окруженя Італійців, спрямований до італійского правого крила в напрямі до моря. Около год. пів до 4. по полудни турецкі сили цофнули ся. Здає ся, огонь італійских армат сильно здесяткував турецкі ряди. Управу над італійскими военними операциями обняв ґен. Фара. А що ворог понехав дальшу офензиву, бій ставав ся що раз слабшим і около 5. год. по полудни лише деякі гурти Арабів стріляли з великої віддалї, без нїякої шкоди. Перед ночию огонь перервано. Ґен. Фара поручив війскови вернути до своїх кватир.

Після депеш наспівших до мінїстра війни, італійскі военні кораблї бомбардували дня 17. с. м. місцевину Акаду на Червонім мори, однак не нанесли нїякої шкоди.

Аґ. Стеф. доносить з Триполїсу: Тому, що мешканцї Зуари острілювали военні італійскі кораблї, що находили ся біля побережа, рішили Італійцї покарати сих мешканців і начали бомбардованє рано о год. 8 з віддаленя 1500 метрів. Вислїд бомбардованя був незвичайно користний. Головні будівлї, як касарнї, палата каймакана зістали знищені. Видїли богато втікаючих Арабів. Острілюванє перервано в полудне на короткий час, а опісля піднято его знова. По італійскій сторонї не було втрат.

З Мальти телеґрафують до Парижа, що прибув там вчера вечером нїмецкий корабель „Піндос“, що їде до Сваке для доставленя там 600 верхоблюдів, призначених для італійского корпусу в Триполїтанїї. Італійский корпус удає ся в глубину краю і до сеї цїли потребує верхоблюдів, які й закуплено по більшій части в Тунїсї.

Француский корабель „Мануба“, що віз турецких офіцирів і жовнїрів, зревідували італійскі военні кораблї і відставили его до Калїярі, де арештовано Турків, а корабель освободили. Французке правительство віднесло ся в сїй справі в дипльоматичній дорозї до італійских властий.

Ворохобня в Китаю. Після дочесеня Бюра Райтера відбула ся вчера рано в цїсарскій палатї в Пекінї нарада в справі абдикациї династиї. Нарада не дала нїякого вислїду. Головні князї годили ся на услївну абдикацию, однак молодші князї противили ся сему і дораджували перенести двір до Яоль.

До „Daily Telegraph-у“ доносять з Пекіну, що там переведено в середу нові арештованя. Здогадують ся, що будуть ще нові арештованя.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В недїлю: руско-кат.: Григория; римо-кат.: Агнїшки. — В понедїлок: руско-кат.: Полїевкта; римо-кат.: Вінкентия. — Ві второк: руско-кат.: Григория еп.; римо кат.: Обр. П. Д. М.

— **Подяка.** Редакция щиро дякує ВПов. Передплатникам, які надіслали нам привіти з нагоди Рїздвяних сьвят і з Новим роком.

— **Концерт в честь Ексц. Митрополита ґр. Андрея Шептицкого** відбув ся вчера в салї Сестер Василиянок заходом учениць ґімназиї та інститутоk. О год. 7. вечером прибув Ексц. Митрополит враз з саским князем Максом, привитаний ігуменю материю Філевичівною, директором ґімназиї, п. Юлїяном Левицким і учительским збором. З гостей прибули презид. Ради шк. краєвої др. Дембовский, о. мітрати Білецкий і Туркевич, о. шамбелян Дольницкий, о. шамб. Яцковский, ректор о. др. Боцян, о. Паньківский, о. Лициняк, о. ігумен Лончина, о. ігум. Тисовский, радн. дв. Барвіньский, др. Студиньский, о. Лопатиньский, о. Лежогубский і богато инших. Хор інститутоk і учениць ґімназиї під проводом проф. Форостини відспівав Бортняньского „Рече Господь“ і Ґріґа „Під мурами монастиря“. Твори прегарні та за трудні до виконаня, з чим дріґент не числив ся, а хоть він і молоденькі учениці вложили богато працї, то всеж виведенє сих творів було понад їх сили, мимо що і голоси чули ми дуже гарні. Сердечною промовою привитала Ексцеленцию Митрополита, великого добродія інститута і школи, уч. А. Г л ї б о в и ц к а, а не менше щиру овацию зготовлено князеви Максови, якого учен. С т е б н и ц к а витала нїмецкою промовою. Обом Достойникам подано цьвіти. Учениця С а б а д о ш і в н а виголосила удачно гарну поезию Щурата „Марійка“. Дуже добре відограно сценїчний образок „Інститутскі жарти“ а вершком концерту були „Цьвіти для Ісуса Христа“ з солями і прегарним співом дїточих хорів. Настрій був дуже теплий і сердечний. Після концерту приймали Сестри Василиянки гостий вечерою.

— **Сьвято Йордану у Львові** відбуло ся вчера з традицийною величавостию. Службу Божу в Преображеньскій церкві відправив о. офіциял Білецкий в captioned бослужоню Є кор. В. о. Макса Саского і всїх крилошан капітули. По службі Божій двигнув ся улицею Краківскою на ринок величезний процесийний похід з Ексц. Митрополитом ґр. Шептицким, о. кс. Максом і всїм львівским руским духовеньством.

В церкві і в процесиї взяли участь радник Ґродзїцкий яко заступник намісника, радник Кивелюк яко заступник кр. маршалка та представники всїх осередних властий краєвих, державних, автономічних і військових. Посьвяченє води відбуло ся при керници в розї Ринку від „окружної аптики“. Дуже гарно співав хор питомців дух. семинариї. Військову асисту творили баталїони краєвої оборони, 30. пол. піх. і 95. пол. піх. з музикою і віддали приписані сальви. Погода дописала чудово.

— **Гроза православя.** З Горлиць доносять нам: Дня 18. січня внесено до староства в Горлицях 36 подань, в яких зголошено перехід на схизму з сел Радоцина і Довге. Другі села вже на поготові. Подаємо се до відома наших начальних властий церковних.

— **Україньский руский театр у Львові** відограв вчера в салї „Ґвязди“ драму з росийского міского робітничого житя п. з. „Батраки“ рос. письменника Костенка. Сам заголовок драми вказує, що автор мусїв представити нужду росийского пролетару по великих містах. Перед нами пересувають ся чорні образи, які то приковують нас, то своєю нуждою відпихають. Старий якийсь майстер робить на сценї для мерців домовини, его синови машина відрубує руку, він скавунить на сценї, бере шнурок, і прощає ся з своєю малою дитиною і вішає ся. Отсе образи які разять наші естетичні почуваня. Може се бути гарно в повісти а не в драмі! Всеж треба сказати, що драма для маси робить враженє досить велике. Найсимпатнїйшою особою є тут Юрко, тип росийского босяка. П. Сироїд віддав его ролю по своїй можности як найлїпше. Взагалї наші аматори роздїлили межи себе відповідно до характерів дуже добре свої ролї і старали ся відограти як найлїпше. І після їх сил се вдало ся!

Додати треба, що наша львівска публика нїколи ще так не зґнорувала люд театру, як вчера. Навіть і молодїж тут не дописала, яка звичайно має свої инші „театри“. Чому се приписати, не знати. На два тижнї, або місяць прийде вистава якоїсь одної укр. штуки, а тут пусті лавки!

— **Зміни віроісповіданя.** В місяцї листопадї 1911. змінило у Львові віроісповіданє 29 осіб а поміж ними аж 22 (14 мужчин і 8 женщин)

гр.-католицкий обряд на латиньский. З римо-кат. обряду 2 мужчини перейшли на безвіроісповідність, 1 протестант приняв греко-кат. обряд, а троє мойсеєвців вихрестило ся на лат. обряд.

— Відгомін крівавих подій на львівскім університеті Дисциплінарна комісия по переведеню на основі судового присуду заходженя проти студентів вмішаних в звісні липневі події з 1910 р., релеґувала з львівского університету отсих студентів: Павла Решетила (богосл.), Володимира Андрасевича (богосл.), Мих. Шишкевича (богосл.), Яр. Навчука (прав.), Ром. Ставничого (прав.), Мир. Мосору (прав.), Вас. Кульчицкого (прав.), Юл. Колцуняка (прав.), Костя Єзерского (прав.), Гр. Хитренького (прав.), Вол. Бемка (прав.), Руд. Дробенка (прав.), Стеф. Волошиновского (прав.), Теод. Дацькова (прав.), Ів. Третяка (прав.), Петра Ткачука (прав.), Ів. Сокола (філ.), Ант. Крушельницкого (філ.), Ів. Хичія (прав.), Мих. Орищина (прав.), Як. Сенькова (прав.), Мик. Залізняка (філ.), Евг. Стебновского (прав.), Рост. Заклиньского (прав.), Мих. Ґеру (прав.), Ром. Бардина (прав.), Мих Білика (філ.), Костя Личковского (прав.), Тим. Крохмального (мед.), Андр. Дзіваковского (філ.), Вас. Порайка (прав.), Ден. Сумика (прав.), Гр. Савицкого (прав.), Ів. Туркевича (прав.) Яр. Кирчіва (прав.), Волод. Гузара (прав.), Ів. Сенишина (прав.), Дм. Вітовского (прав.), Евг. Михалічку (прав.), Осипа Охримовича (прав.), Вол. Ґіжовского (прав.).

З поміж них на все релеґовані: П. Решетило, М. Залізняк, Д. Сумик і О. Охримович. На два півроки релеґовані Єзерский і Михалічка, всї инші релеґовані на 4 півроки.

— Заворушеня в Бориславі. Оногдї около 7. год. вечером вийшли три молоді нафтові практиканти і ученики вертничої школи в Бориславі так підохочені на місто, що оден з них, якийсь Завадовский з Польского королївства підійшов до спокійно стоячого хлопця жидка і ударив его так сильно зелізним топірцем в голову, що зелізо застрягло глибоко в голові, а нещасливий хлопчина упав неживий на землю. На крик хлопця придержали прохожі всїх трех практикантів і віддали в руки поліциї, котра умістила їх в громадских арештах, звідки мали бути слїдуючого дня відставлені до суду в Дрогобичи. Обурені таким вчинком Жиди, зібрали ся другого дня кількатисячною товпою, щоби виконати самосуд над арештованими І справдї коли надїхав віз з Завадовским, кинула ся на него товпа і побила его в страшний спосіб. Лише завдяки помочи жандармериї удало ся вирвати его живого з рук розяреної товпи. Замісць до вязниці відставлено его до шпиталя. Сей напад на скованого і безборонного арештанта, викликав серед нафтових робітників, переважно Мазурів таке розворушенє, що жидівске населенє почало на правду бояти ся о своє житє і майно, тим більше, що робітники мали загрозити нападом на жидівскі доми Занепокоєнє тим жидівске населенє віднесло ся до старости в Дрогобичи, звідки вислано сейчас відділ жандармериї, яка привернула спокій.

— Мясо подешевіло.. в Віднї Звідтам доносять: Ціна худоби на тутешнім торзї спадала майже постійно, почавши від кінця вересня минувшого року, а мимо сего мясо не було дешевше, але противно ще подорожіло в жовтни. Супроти сего міністерия рільництва вплинула на акцийну гуртову різню, щоби обнизила ціну мяса в подрібній продажи відповідно до ціни худоби на тамошнім торзї. Наслїдком сеї інтервенциї різня обнизила вже ціни волового мяса другої якости о 15 сот на кільоґрамі, а вепровини о 30 сот. А що ціни живої худоби на ново опали, вепровина подешевіла знова о 10 до 30 сот. на кільоґрамі.

— Заборона українських вистав З Чигирина (Київщина) пишуть „Радї“: Спить Чигирин мертвим сном, забутий Богом і людьми, закинутий за три десятки верст від зелїзниці, і невідомо, чи довго ще буде спати: Інтеліґенция чигириньска — се переважно чиновництво, без всяких висших інтересів, ідеалів, енерґії і т. и.; знає тільки горівку пити та в карти грати. Стали наближати ся Різдвяні сьвята, кождий ждав чогось красшого, якоїсь корисної розваги, чогось висшого від буденщини, але марні надії, бо чигириньский горожанин боїть ся й носа показати з печи. Є в Чигиринї невеличкий гурток любителїв української драматичної умілости, котрий хоч врядигоди упорядже представленя. І на сї сьвята була думка упорядити аж дві виставі; вислали просьбу до ґубернатора, та й почали готовитись. Та вже, мабуть, така нещаслива доля сих вистав, бо зразу не все було гаразд: річ в тім, що в любительских виставах брали участь з жіночого персоналу самі тільки учительки церковно парохіяльних шкіл, тепер же повітовий надзиратель, після останної вистави влїтку сего року, заборонив їм приймати участь у виставах.

— Дотепний кримінальник. Одна з часописий розповідає про слїдуючу подію: Оден з аґентів львівскої поліциї ідучи слїдом за якоюсь злодійскою ватагою, зайшов аж в сторони Замарстинова і шукаючи там злодіїв, заглянув до якогось шинку, де побачив добре знаного єму злодія, караного вже кілька разів; але що его вже від довшого часу не арештовано, то аґент хотів собі его позискати на свого вірника і при его помочи вишукувати злодіїв. Отже підійшов до него і завів з ним дуже щиру розмову. По довшій розмові кримінальник зміркував, о що розходить ся і сказав до аґента: „Ог не завертайте менї голови, пане інспектор, бо я знаю, о що вам розходить ся. Ви би хотїли, щоби я вам показав, де злодії, а то бачите, далеко іти а я голоден і змерз, від рана нїчого не їв, бо о чесний заробок трудно а красти сором і невільно“. Аґент почувши таку бесїду, аж зрадів гадаючи, що єму вдасть ся позискати собі на вірника того кримінальника. Отже запросив его на вечеру, заплатив горівки, ковбаси з капустою і дві склянки пива, а кримінальник попоївши собі і напившись, відозвав ся до аґента: „Ну, тепер вам покажу. Ходїм!“ І пішли. Кримінальник завів аґента аж на ул. Казимирівску, показав єму тут на вікна кримінальну і усьміхаючись злобно показав пальцем на закратовані вікна і сказав: „Ог там злодії, пане інспектор!“ — а відтак поклонив ся чемно і щез серед темноти, заким ще аґент мав час стямити ся, що кримінальник так злобно зажартував собі з него.

— Гаразди воєнних полонників. Триполїтаньска війна мало кому принесла щось доброго. До сих немногих щасливих людий можна почислити військових доставців, та вкінци в певнім степени воєнних полонників і ранених італійских жовнїрів. Сї останні є гостями італїйского короля. Призначено для них ціле ліве крило чудової королївскої палати, Казерта, називаної за Бурбонів „l' anticamera del Paradiso“, де оточені великим комфортом, лїчуть ся з ран і випочивають по воєнних трудах. Уладжено там для них кінотеатр, віддано до вжитку лазнї, читальнї, сальони, пречудний парк; словом постарав ся король для них о все, що могло би їм лише уприємнити житє так, що оден з ранених, в приступі щирости, благословив руку турецкого жовнїра, що его поранила. Лекше ранені танцюють навіть часом при звуках ґрамофону, який є власностию кулявого Неаполїтанця, жертви битви під Шарашат.

В тім самім містї є також інтерновані спіймані офіцири і турецкі жовнїри. Сих поміщено в касарнї артилєриї, де їм лїпше веде ся, як у вітчинї. Кошти їх удержаня поносить держава. Є їх около 500, в тім числї 70 жовнїрів грецкої народности, яких видала Італії Чорногора, коли они перед війною втекли на чорногорску область. Турки гордять дезертирами і уникають їх, за те хитрі Греки стараюгь ся позискати ласки Італїйців, кличучи: „pereat Туреччина!“; коли які люди переходять біля касарень, видобувають з під одягів хрестики, підносять оклики на честь Італїйців, словом штурмують, як вміють до сердець своїх воєнних панів.

Як їм, так також Туркам веде ся не согірше. За те турецкі офіцири мешкають з жінками, які своєю красою роблять поважну конкуренцию паням з Казерти. Тому нїхто так не бажає покінченя війни, як власне італїйскі красавиці.

— Наслїдки необережного поведеня з оружєм. Власник фабрики паперців в Сасові Й. Вайсер, вибираючи ся в ночи з 15. на 16. с. м. з Золочева домів, вкладав так необережно до кишенї бровнїнґ, що ненадійно вистрілив а куля застрягла в грудях. Мимо лїкарских заходів і скорого прибутя на місце випадку проф. Ридиґера зі Львова, не вдало ся на разї вийняти кулї. Стан пацієнта грізний.

Оповістки.

— Відозва. На поклик ювілейного комітету столїтних роковин Маркіяна Шашкевича завязав ся в Солотвинї комітет, який поставив собі задачею здвигнути на могилї бл. п. о. Антона Могильницкого памятник. Гріб о. Могильницкого находить ся на кладовищи в Яблінції (пов. Солотвина), удержуваний стараньем місцевого пароха о. Н. Рудницкого, а на нїм деревляний хрест з майже нечиткою польскою написею. А прецінь гріб сей криє мощі одного з тих, що перші піднесли народний прапор, перші важили ся писати народною мовою. Инші народи на гробах своїх перших вістників ставляють памятники, які збуджують подив в культурнім сьвітї, зазначуючи тим способом свою пошану для них. — І ми народ! — Чиж місця, де спочивають наші труженики, мають заростати травою, так щоби вже третє поколїнє не знало, де они спочивають? Чиж годить ся, щоби гріб одного з перших, що поставили народну мову на престіжу лїтературної, зазначувала напись в чужій мові? Чиж се не глум над ідеєю, за яку боров ся і терпів покійник? Здаєсь, що на сї питаня нема двоякої відповіди. Ми мусимо поставити памятник на гробі бл. п. о. Антона Могильницкого, збудований жертвами цїлого народа, щоби весь народ зазначив свою пошану та дяку для автора „Скиґа Манявского“. Тому то підписаний комітет відзиває ся з горячою просьбою до цїлого українського загалу о жертви на будову памятника. Відзиваємо ся до всїх культурних і економічних стоваришень, до всїх сьвідомих Русинів-Українців. Не жалуйте дрібних жертв. Се не викинений гріш, бо число народних памятників підносить народну сьвідомість і є мірою пошани народу до своїх діячів та до своєї бувальщини. Всякі жертви просить ся присилати на книжочку щадничу каси Райфайзена ч. 44. в Яблінції, почта Солотвина. Комітет: о. Н. Рудницкий, парох в Яблінції, о. Теофіль Білинкевич, о. М. Кричковский.

Комісия просьвітно-орґанїзацийна Товариства „Просьвіта“, яка переняла на себе переведенє гадки піднесеної ювілейним комітетом М. Шашкевича, почучає як найгорячійше отсю відозву і має повну надію, що ще сего року лїтом буде міг поставити відповідний памятник на могилї бл. п. о. А. Могильницкого в Яблінції. — За комісию просьвітно-орґанїзацийну Товариства „Просьвіта“ о. Теодозий Лежогубский, провідник. Антін Гапяк, за секретаря.

— Баль медиків заходом тов-а „Медична Громада“ відбуде ся дня 7. лютого в великій салї „Нар. Дому“ у Львові. Вступ на салю за запрошенєм від особи 6 К, родинний білет (4 особи) 20 К, академики платять 2 К. Бальков по 3 і 2 К за сидяче місце. Стрій для пань вечірковий, для панів балевий. Музика 95. п. п. Дохід призначений на санаторию для українских академиків в Підлютім. Адрес комітету: „Медична Громада“ Львів, ул. Ґловівьского 14.

Галицкий сойм.

На нинїшнє засїданє сойму не явило ся двох хорих послів Русинів, Думка і Ганчаковский; зрештою всї в комплетї, явив ся навіть п. Криницкий. Атмосфера напружена. Ще перед отворенєм засїданя відбув кр. маршалок ґр. Баденї коротку конференцию з предсїдником укр.-руского клюбу д-ром К. Левицким, стараючись вплинути на него в тім напрямі, щоби занехано обструкцию, однак без успіху.

Засїданє розпочало ся о год. 11·45. Перед переходом до дневного порядку забрав голос пос. др. Макух і запротестував проти способу переведеня нарад на засїданю сойму з дня 11. с. м., заповідаючи внесенє мотивованого протесту на письмі.

По сїм забирає голос представник „істінно русскаво“ народа в „подъяремной Руси“ пос. др. Дудикевич, вносячи рівнож протест проти нарад на останнім засїданю і зазначуючи, що в протоколах із засїданя нема згадки про участь „русско-народнаво клуба“ в технїчній обструкциї руских послів. Бесїдник жалує ся, що его не запрошено на міжпартийні переговори. З уваги проте на таке легковаженє его „клуба“ і тому, що его „клуб“ не має членів в комісиї виборчої реформи, заявляє, що не буде брати діяльної участи в нарадах сойму і уладжує сецесию. По сїй заяві п. Дудикевич і о. Сеник виходять з салї засїдань.

Пос. Король прилучує ся іменем свого клюбу до протесту пос. д-ра Макуха.

По внесеню кількох наглих внесків польскими послами забрав голос предсїдник укр.-руского клюбу пос. др. К. Левицкий в формальній справі що до дневного порядку. Бесїдник стверджує немиле враженє, викликане скликанєм засїданя сойму в часї переговорів, в часї, коли до обдуманя так важної справи, якою є справа виборчої реформи, потреба спокою. І дивне те, що на порядку дневнім стоїть аж 32 менше або більше важних справ, а найважнїйшою, себто проєкту виборчої реформи нема. Всї справи будуть полагоджені, лише найпекучійша реформа виборча до сойму нї. Бесїдник ставляє внесок на відложенє засїданя сойму до 29. с. м., на доказ пекучої потреби соймової виборчої реформи, над якою можна в тім часї радити. Ухваленє его внеску буде пробою доброї волї польскої більшости.

П. Абрагамович заявляє ся іменем свого сторонництва проти внеску п. Левицкого. В сїм внеску бачить він бажанє систованя цїлого автономічного житя, поки не прийде до згоди в справі соймової виборчої реформи. На час переговорів повинні би рускі посли зложити оружє.

П. Скварко полємізує з передбесїдником. Справу реформи виборчої проволїкає ся, а визначуванє соймових засїдань, на яких нема проєкту виборчої реформи, є провокацию. Правда, що на час переговорів воюючі сторони повинни би зложити оружє, але обі сторони, не лише Русини. Нехай відложуть засїданє, а не буде обструкциї. Бесїдник звертає увагу на міждержавне положенє, яке наказувало би Полякам не дразнити Русинів, лише змагати до їх погодженя.

П. Старух в пристрастний спосіб атакує намісника Бобжиньского за розвязанє громадскої ради в Слободї золотій, хоч, після его впевнювань, не було до сего нїякої причини. Розвязанє послїдувало в часї его неприсутности в селї, власне тодї, коли посол Старух був в соймі. Зобразивши по свому настрій руского населеня, грозить, що на случай нових, протизаконних виборів „в кождім селї 12 комісарів повиснє на вербах“. Іронїзує з п. Ценьского, який хвалив ся довірєм руского селяньства. Бесїдник заявляє, що п. Ценьский в своїм походї по руских селах мусів би прибрати собі хиба військову асистенцию. Прийшло би певно до кровопролитя. Однак бесїдник хотїв би згоди, але не лукавої. Таку не лукаву згоду можна би перевести надїлюючи Русинів правами. Русини не мають що дати Полякам за се, бо они жебраки, а Поляки мають все в своїх руках. Бесїдник знова атакує нам. Бобжиньского, який хвалить ся перед Віднем, що робить згоду. Закидує єму хитрість. Бесїдник просить вкінци о принятє внеску п. Левицкого.

Коли внесок сей упав і сойм приступив до нарад, по салї проніс ся пересразливий свист, а за ним гомін „там там“, чінелї, дзвоненє електричних дзвінків, битє в пульти і оклики. Начала ся знова обструкция, яка вповила тайною наради. А мимо сего польскі посли щось радять.

В обструкциї не беруть участи д-ри Король та Криницкий, які підсьміхаючись сидять тихо. Год. 1. засїданє і обструкция тривають дальше.

— —

О. Сеник одержав приказ від митрополичої консисториї зложеня соймового мандату під загрозою канонїчних кар за его протирелїґійну і противнародну діяльність.

Посмертні † оповістки.

— Отець Людвик Фіалковский, др. медицини, упокоїв ся дня 17. л. січня у Львові в 82 році житя, а 52 сьвященьства. Покійний лїчив гомеопатиєю. В народнім житю нїякої ролї не відгривав. Похорони відбувають ся нинї рано. В. є. п.!

Олександер Барвіньский.

Додаток до „Споминів з мого житя“.

Листи П. Кулїша, писані до мене.

XXV.

Любий мій друже
Олександре!

Уже и паспорт у руках, та одержав я звістку, що Василь Білозерський іде до нас у гостину, дак мушу ёго ждати. З місяць ище

побуду дома, а й надто, що в нас из Василем є справа сусідська: він передає моій жінці, а своій сестрі, наслідство своє по старшому браті так званою улиточною записеою.

Спасибі Вам, друже, що закликаєте до себе в гостину. Переночував я в Тарнополі торік у Гольда, так вельми невигідно, а найбільш через нечисте повітре, котре ненавиджу. Оцеж завчасу сповіщу Вас, коли именно прибуду, щоб марно не ждали мене.

Правду мушу переглядіти в Тарнополі, тоді й знатиму, як увійти в неі з моім словом. Тимчасом поміркуйте, чи не можнаб узяти ії зовсім у наші руки, хочаб редактором и зоставався Огоновський. Скілько б на се треба було що року кошту. Колиж Огоновський прихиляєть ся більш до Ляхів [1]), ніж до Русі, то скількі сплатити ёму відчіпного? Або може чи не спорудити новий руський орґан?

Про все це матимете час и нагоду порадитись де ким по Галичині, та міні й подавайте звістку листами, не боячись уже катківськоі полиції, бо вона впала и засмінна всією интелигенцією, ба й урядовою.

Хочу писати в Правду під моім имям, а не під псевдонимом. Настав и наш час! [2])

Витайте від мене в Шляхтинцях увесь любий міні рід Ваш.

1873 серпня 9. [3]).

Ваш

П. Куліш.

XXVI.

Давно вже я визираю місту од Вас, мій улюблений друже Олександре, та не знаю, чого се Ви замовкли. Чи не того, що прочули про мій переїзд у столицю, замісь того, що мав я іхати за Границю? Замчали мене сюди майнові справи; на се Ви не вважайте. Писано бо: „На всякім місці владичества ёго благослови, душе моя Господа“. Чи я в Петербурсі, чи в Нью-Іорці, Галичина для мене все буде Галичиною. То й бажав би я знати, що в Вас там дієть ся, и як Ви, друже, пробуваєте собі в Тернополі. Оце ж подаю Вам мою адресу и сподіваюсь одержати од Вас такий лист, щоб міні було розумно, яким життєм живе тепер бідолашня Галичина.

Щиро прихильний до Вас

П. Куліш.

St. Petersbourg.
На углу Гороховой
и. М. Морской Nr. 9/12,
кв. Nr-o 13.

XXVII.

Вельми невеселу картину намалёвали Ви міні, друже мій любий Олександре! Ото найгірше, що Ваші Правдяне перекладують нікчемні ляцькі твори. Се вже найнижчий упадок: нижче нікуди вже спускатись. А в Киіві, я чую через людей, заходились коло великого збірника українського (бо журнала не дозволять) и въ ёму попередруковують те, що печаталось у Правді за луччих часів. Опріч того видали оперету: „Різдвяна Ніч,“ з музикою Лисенка. Кажуть, річ добра. От більш ні про що Вас и сповістити. Ми тут зложились по 10 рублів з пятидесятёх и справили за 500 р. альбум Костомарову з нашими карточками. Сріблом оправлений. На барельєфі виступає Богдан Хмельницький, а за ним богацько инших историчніх персон, про котрих писав историк, аж поки за туманом не видко, хто там ще йде у хмарах старовини. З боку видко Двіпро, а над Дніпром сидить кобзаръ стількі не догадались зробити з кобзою, та зробили з лірою. (Се погана помилка нашого рядника.) Таки втішили старого вже пана Миколу.

Доволі вже вплило часу після Вашого листу.

Що тепер дієть ся в Галичині? Чи ще таки видають Правду? (яка вона в біса Правда? Се кривда здорового розуму и смаку).

А Просьвіта? Ого ще міні „недоріка, у бога каліка“! Що вона робить?

Бувайте, друже, здорові и Господеві милі а до мене прихильні.

Щирий до Вас

П. Куліш.

1873, студня 18.
С. Петербург.
На углу Гороховой
и М. Морской, домъ
Nr о 9/12, кв. 13.

P. S. Дивуєтесь Ви, що я й досі не покидаю Галичини з ії ледачими передовиками. И не покину. Передовики зникнуть, а Галичина зостанеть ся. Хиба кидав хто поле через те, що ёго не вміли люде пахати? Ледачі ратаі бували на всякому полі. Тепер орудує ним в Галичині псевдо-Просьвіта, а свого часу орудуватиме правдива Просвіта. Може я того й не побачу, а проте держатиму свого прапора, високо, щоб хоч знали земляки, як я стояв один, коли всі попадали. На прапорі не моім написано: „Докіль Галичина не впоіть у себе народного смаку українського, будуть ії передовики такими недоріками, як оті Просвітяне“. Вони все ще живуть бурсою могилинських часів, и не для них співав народ наш поза присудом бурси, не для них працювали наші писателі. Се люде мертві, а хочуть учити живих. „Вожді сліпі!“.

XXVIII.

Ось що я Вам напишу, друже мій любий Олександре.

Єсть у книготеці Осолиньского Dyaryusz, чи може Dziennik Oświęcima, про котрий довідаєтесь из подробицями з которогось тому Szkiców historycznych покойного Шайнохи — нехай над ним пером земля лежить. Бажав би я мати з сёго диариуша копию на стількі на скількі вказує Шайноха грясть историчню.

Чи не можна б договорити якогось русина чи хоч и ляха, доброго писаря, щоб вельми виразно писав, та й договорити за ввесь витяг огулом? а я б подививсь по ціні та може б и відписав: „Нехай пише!“ а гроші висилав би на Ваші руки речінцями. Воно не мусить вельми дорого коштувати, а міні треба, бо я тепер працюю над Историєю України и Галичини.

Оце іду до дому, а там у мене є доволі якогось тому Записок о Южной Руси; то я перекину в Киів; та таки сам туди одвезу, бо мушу бути в Киіві, а звідтіля коли не знайду оказіі, як Вам переслати, то заставлю в прикметному місці, а Ви самі знайдете нагоду. Роздайте іх по земляках дармо; нехай на здоровля читають.

У домівці поживу тижнів до пори, а там знов до столиці: бо тількі тут що небудь литературнє и вдієш. У хуторі ж не тим голова забита!

По 1 руськ. лютого адресуйте в Борзну на моє имя, а далій — знов так як адресували в Петербург.

Вибачайте, що пишу хапаючись: ніколи! Щиро до Вас прихильний

П. Куліш.

Р. Б. 1874 січня 3.
С. Петербург.

Спасибі за звістку про Галичину; а то міні ні звіткіль и довідатись про ії зладєнну долю.

---

[1]) Се здогад зовсім безосновний — *Ол. Б.*

[2]) Се дописане синім олівцем. — *Ол. Б.*

[3]) Лист сей писаний з Мотронівки. — *Ол. Б.*

Просимо відновити передплату.

Телеґрами

з дня 20. січня.

Відень. (ТКБ). Папский нунций о. Бавона помер нині в ночи.

Відень. (ТКБ). Сего року відбуде ся в Відні І. зізд адв. концинпієнтів з цілої Австриї. Зізд сей має радити над начерком нової адвокатскої ординациї, який внїс теперішний мініcтер судівництва др. Гохенбурґер.

Відень. (ТКБ). „Fremdenblatt“ довідує ся: Вчера покінчено переговори в справі державних фінансових трансакций. Вислїдом є видане за 200 міл. кор. 4-проц. австр. ренти коронової по курсї 90, як також за 130 міл скарбових бонів по курсї 97·50.

Відень. (ТКБ). „N. fr. Presse“ і „Zeit“ доносять згідно, що архікн. Франц Фердинанд поїде дня 26. с. м. зі своєю жінкою кн. Гогенбурґ до Берлїна, де забавить два дні, саме підчас уродин цїсаря Вільгельма II. Остання стріча нїмецкого цїсаря з архікн. Францом Фердинандом відбула ся, як звісно, в минулім роцї.

Солунь. (ТКБ). З Янїни доносять, що стверджено там 17 нових випадків холери.

Фільософ-математик гладає лєкциї у Львові. Ласкаві зголошеня приймає Редакция під: „Фільософ“.

Галя оказийна **Dorotєum** у Львові
лише при ул. Лїндого 6
(бічна Коперника)
продає з вільної руки без
Лїцитациї
вживані і нові меблї, що походять із спадщинових, конкурсових мас, з лїцитаций і з приватних домів чи то з причини повдовіня, перенесеня, виїзду, або инших родинних відносин Тепер є такі предмети дешево до набутя: 2 фортепяни, кілька їдалень, спальнї і сальони, бюрові й канцелярийні уладженя, уладженя мужеских покоїв кавалєрских, шафи на книжки, бюрка, бібліотеки, крісла, креденси, столи, отомани, софи, канапи, зеркала, лямпи, годинники, перскі і инші дивани, портиєри, тиєри, образи, мідорити: старинности, меблики, порцеляни, огнетревалі каси, машини до писаня, машини до шитя, мосяжні меблї, зелїзні, бляшані, як і загалом усякі бюрові уладженя по дуже низких, аж до здивованя цїнах.
ЗАМІТКА. Відпродуючим свої домові уладженя платимо найсолїднїйші цїни, полагоджуємо заміни виміни та переховання — **„ДОРОТЕУМ, ЛЬВІВ, ул. ЛІНДОГО 6** (бічна Коперника). Пор зумінє з провинциєю листово.

Першорядна ШКОЛА ПИСАНЯ на МАШИНІ
Норберт Єрлїх Львів, площа Смольки 4.
Склад машин до писаня і американьских уладжень бюрових.
(21—50)

ДО **АМЕРИКИ КАНАДИ**
найлїпше перевозить
Лїнія Кунарда
у ЛЬВОВІ ул. Городецка 99.
Цїна переправи кораблем 200 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а **90 К** за діти понизше 12 літ з погол. подат.
Уважайте на ч. 99.
ВІДЇЗД З ПОРТІВ:
Каронїя з Рєки (Фюме) 1. лютого 1912.
Франконїя з Рєки 14. лютого.
Ультонїя з Рєки 21. лютого.
З ЛІВЕРПОЛЮ:
Найскорші і найвеличавійші пароходи на сьвіті:
Люзітанія. дня. 27/1, 17/2. 9/3, 30/3.
Мавританія, 2/3, 2[illegible]/3, 13/4 1912.

Асекуруйте своє майно від огню в „Днїстрі“!
Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.
Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один
„ДНІСТЕР“
„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**
„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.
„ДНІСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.
„ДНІСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам,** де виховують ся селяньскі діти.
Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.
Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.
„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).
В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.
Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Др. Богдан Барвіньский:
Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично критична аналїза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Цїна 10 сот.
Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Цїна 2 К.
Прешбурский зїзд в справі спадщини по Габенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8° ст. 70.— Цїна 30 с.
Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Цїна 50 с.
Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. I. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Цїна 2 К.
Bogurodzicza dzewicza а історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Цїна 20 с.
Історичний розвій імени украïньско-руского народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Цїна 40 с.
I. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кергична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Цїна 10 с.
Дістати можна в книгарні Наук. Тов м. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до: / Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол	по пол	вечер	в ночи
3·40	8·22*	2·45*	7·00*	[illegible]	Кракова	5·50	9·00*		5·48	9·50
—	8·45	6·05	7·20	12·35*	Кракова	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	5·46	—	—	Мшани	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряшева	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиск	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красного	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівців	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівців	—	—	5·52	6·26*	12·05
—	—	3·05	—	—	Станиславова	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломиї	5·45	—	—	—	—
6·00	—	1·45	6·50	11·25	Стрия	7·28	11·40	3·45	—	11·00
7·30	—	1·45	6·50	—	Лавочного	7·28	11·40	4·25	—	11·00
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбора	8·00	9·58	1·40	9·00	—
35	—	2·28	7·49	11·35Н	Рави р. Брухович	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	7·22	—	—	11·35Н	Брухович	—	—	—	—	—
8·20	—	—	—	6·00	Яворова, Янова	8·15	—	4·30	—	—
[illegible]	—	—	6·16	—	Підгайців	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винників	—	11·15	—	10·20	12·16Н
[illegible]·50	—	2·50	—	—	Стоянова	—	10·04	—	6·30	—

Відїзд з Підзамча до: / Приїзд на Підзамче з:

6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиск	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красного	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайців	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винник	7·26	10·54	6·24	9·[illegible]7	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянова	9·42	—	6·11	9·[illegible]7	—

Відїзд з Личакова до: / Приїзд на Личаків з:

6·31	—	—	6·51	—	Підгайців	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51		Винник	7·08	10·36	6·06	9·3[illegible]	11·43

* поспішний поїзд. ● поїзд поки що не їздить. Н лише в неділі. К в суботи і неділі.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґерук

З друкарні В. А. Шийковского у Львові.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL